

امکانات فارسی Mac OS X 10.6 - Snow Leopard

علی رستگار - تیر و مرداد ۸۸

Mac OS X Snow Leopard قرار است ماه سپتامبر امسال وارد بازار شود. این مطلب به بررسی برخی از امکانات جدید یا بهبود یافته‌ی نسخه‌ی آزمایشی Snow Leopard که مستقیم یا غیر مستقیم استفاده از زبان فارسی را تسهیل می‌کنند می‌پردازد.

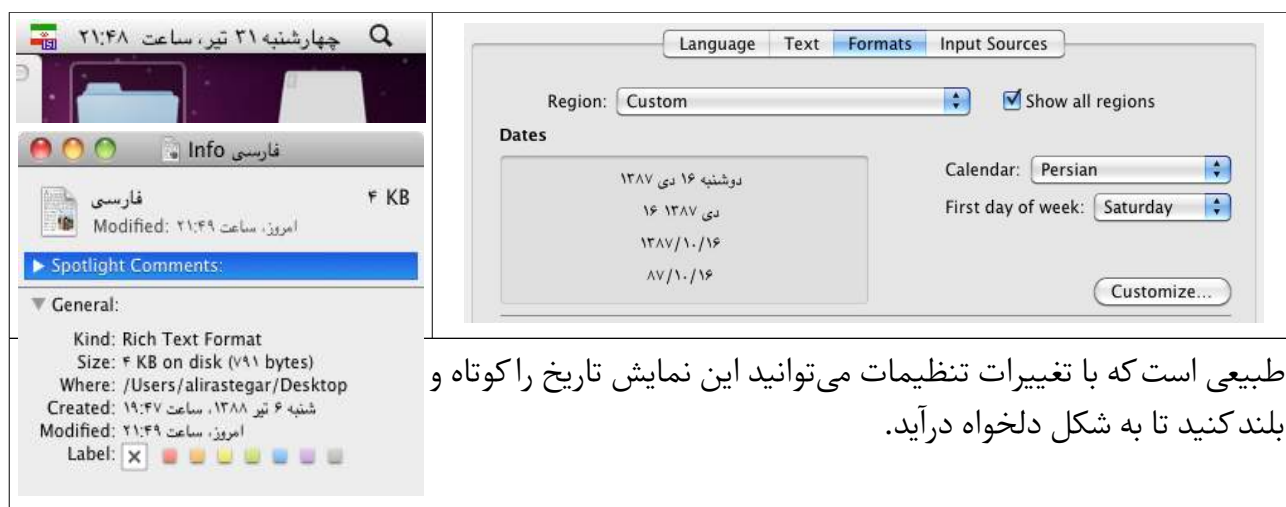
بعضی از این امکانات مهم‌تر و تأثیرگذارترند مانند تقویم جلالی، امکان تغییر جهت (Direction) برای بخشی از متن علاوه بر کل پاراگراف، خطکش راست به چپ که سایر برنامه‌ها از جمله Bean هم برای پشتیبانی بهتر از راست به چپ به آن نیاز دارند و... . امکان تغییر جهت متن با استفاده از کلید میانبر هم اگرچه به نسبت برخی سیستم‌های عامل دیگر بسیار دیر اضافه شده، نشان از توجه دوباره‌ی اپل به بازار خاورمیانه دارد. استفاده‌ی به جا از تمام این قابلیت‌ها- به شرط اینکه تا زمان عرضه‌ی نسخه‌ی نهایی Snow Leopard باگ‌های باقیمانده برطرف شوند- می‌تواند روی هم رفته استفاده از سیستم عامل مک را برای فارسی زبانان و سایر کاربران زبان‌های راست به چپ لذت‌بخش‌تر کند.

● تغییرات Language & Text

Language & Text نام جدید بخش International در System Preferences است. در این بخش می‌توان امکاناتی را برای فارسی زبانان فعال کرد.

تقویم جلالی (هجری شمسی)

کافی است در Language & Text به برگه‌ی Formats بروید و از آنجا برای Calendar گزینه‌ی Persian را انتخاب کنید. در صورت تمایل برای First Day of the week هم Saturday را انتخاب کنید. تقویم جلالی در سطح سیستم اعمال می‌شود!

به این برگه که در همان بخش Language & Text قرار دارد چند گزینه‌ی جدید اضافه شده است.

یکی از بخشهای جدید است که ۲ گزینه دارد:

Use the same one in all documents	استفاده‌ی یک زبان برای تایپ در تمام پرونده‌ها
Allow a different one for each document	امکان انتخاب زبان متفاوت برای هر پرونده

وقتی یکی از زبان‌های راست به چپ از جمله فارسی در برگه‌ی Input Sources فعال باشد بخش Bidirectional Text ظاهر می‌شود که آن هم دو گزینه دارد:

Use split cursor	مرزهایی که متن Direction متفاوتی دارد با دونیم شدن cursor مشخص می‌شوند
Enable Keyboard shortcuts	سرانجام در Mac OS X کلیدهای میانبری جهت تغییر Direction فراهم شده است! این گزینه برای فعال و غیرفعال کردن آنهاست.

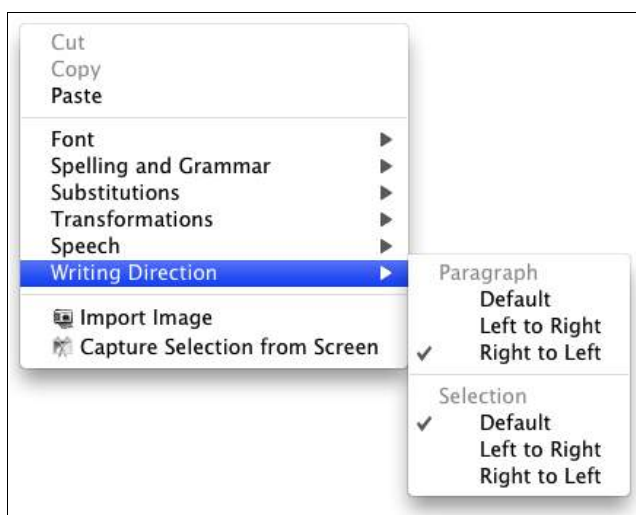
	نکته‌ی قابل توجه دیگر نمایش کادری شفاف است که هنگام استفاده از کلید میانبر برای تغییر آرایش صفحه کلید ظاهر می‌شود تا شما را در انتخاب زبان مورد نظر یاری دهد.
--	---

● تغییرات در سطح سیستم و موتور متنی

بهبود قابلیت تغییر Direction (جهت)

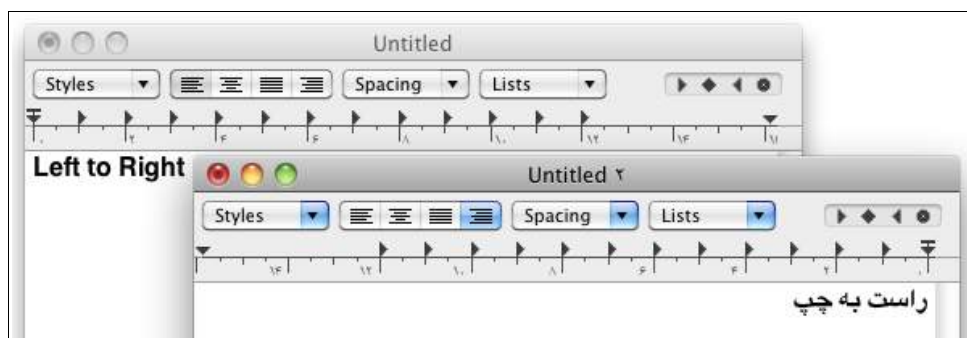
قابلیت تغییر جهت چه از طریق کلیدهای میانبر انجام شود چه از طریق کلیک راست (Contextual Menu) حالا دیگر فقط شامل پاراگراف نمی‌شود. قبلاً این امکان وجود داشت که جهت کل یک پاراگراف را راست به چپ یا برعکس کنید، اما در Snow Leopard امکان تغییر جهت بخشی از متن در داخل هر پاراگراف هم وجود دارد. به عنوان مثال داشتن چند جهت در یک جمله با مخلوطی از کلمات فارسی و انگلیسی، بدون اینکه نگران نقطه‌ها، پرانتزها و... باشید. بنابراین Bean، TextEdit و سایر برنامه‌هایی که از موتور متنی سیستم‌عامل استفاده کنند از این پس یک گام به نسخه‌ی ویندوز MS Word از جهت سازگاری با زبان‌های راست به چپ نزدیکتر شده‌اند.

علاوه بر این، امکان تغییر جهت در بخش‌ها و برنامه‌های مختلفی چون Spotlight و Finder و Preview و Skim که قبلاً گزینه‌ی Writing Direction در منوی باز شده با کلیک راست را به صورت غیر فعال داشتند فعال شده است که متأسفانه حاصل استفاده از آن‌ها موقتی است.

خطکش (Ruler) راست به چپ

حالا با تغییر جهت متن به راست به چپ در TextEdit و برنامه‌های مبتنی بر آن خطکش هم تغییر جهت می‌دهد.

تغییرات در قلم‌ها (Font)

قلم‌های عربی همراه سیستم‌عامل مک مانند جیزه و البیان بروز شده‌اند. البیان و... کاراکترهای مختص فارسی را دارند، جیزه تغییر قیافه داده، شبیه نسخه‌ی iPhone خود شده است و به نظر بزرگتر از سابق است.

امکان نصب غلطیاب املایی

سرانجام امکان نصب بانک لغات زبان‌های دیگر از جمله فارسی و استفاده از آن در سطح سیستم فراهم شده است. از آنجایی که به نظر می‌رسد این قابلیت از طریق Hunspell انجام می‌شود کافی است فایل‌های dic و aff از بانک لغات فارسی Hunspell را در Library/Spelling کپی کنید تا غلطیاب فارسی فراهم شود. در این نسخه‌ی آزمایشی Snow Leopard غلطیاب فارسی Hunspell از این طریق نصب و در لیست غلطیاب‌های سیستم قرار گرفت اما به درستی عمل نمی‌کرد. باید دید آیا بانک لغات فارسی نیاز به سازگار کردن دارد یا این صرفاً باگ نسخه‌ی آزمایشی Snow Leopard است.

امکانات فارسی و PDF

برای بعضی PDFها امکان جستجوی صحیح در متن فارسی و کپی کردن آن متن وجود دارد. در تجربه‌ی شخصی PDFهای ساخته شده توسط هر برنامه‌ای با موتور Quartz در Mac OS X 10.4 یا OpenOffice.Org 3.1 – صرف نظر از نسخه‌ی سیستم عامل – بهترین نتیجه را داشت. مشخص نیست چه عاملی باعث این تفاوت می‌شود.

